

Som statistisk Grundlag er Førkrigstællingerne stadig benyttet, — utvivlsomt med Rette. De sidste Aars Statistik er meget ufuldstændig og viser Produktions- og Omsætningssvingninger, der vidner om en Efterkrigstids søgende Famlen mod ny Stabilisering, mod fremtidige stationære Tilstande, hvis Karakter endnu næppe kan skimtes. En kortmæssig Fremstilling vilde, om den var realisabel, ikke give noget Indtryk af Sammenspillet mellem Klodens forskellige Dele og Menneskehedens Udnyttelse af Naturressourcerne, men kun om kaotiske Tilstande under Genopbygning af en Verdensøkonomi i en Tid præget af Tillidskriser og international Mistænksomhed.

For Undervisningen i Kulturgeografi paa en Række Undervisningstrin er Humlums røde Atlas en Slags Katekismus. I den sidste Udgave er Mulighederne for at udfylde denne vigtige Plads i dansk geografisk Lærebogslitteratur forøget betydeligt.

Axel Schou.

København fra Bispetid til Borgertid. Byplanmæssig Udvikling til 1846. (304 + 12 S.) 32×24 cm., Illustrationer. Udgivet af Stadsingeniørens Direktorat. I Kommission hos J. H. Schultz Forlag. København 1947.

Fra Stadsingeniørens Direktorat er der i de senere Aar udgaaet en Række statelige Publikationer om København, som har vundet stor Paaskønnelse, og som rummer et yderst værdifuldt Materiale til Studium af Hovedstadens Byorganisme.

Som et Led i denne Række har man nu forsøgt at samle det tilgængelige Stof fra trykte og utrykte Kilder vedrørende Københavns byplanmæssige Udvikling indtil Aar 1840, og selv om en stor Del af Kendsgerningerne tidligere er offentliggjort i den rige historiske og topografiske Litteratur om København, har man alligevel fundet Materiale frem, som i hvert Fald ikke hidtil er blevet udnyttet fuldt ud. Desuden er hele det generelle Synspunkt nyt, og det samme gælder Bearbejdelsen af Stoffet.

En Geograf hefter sig navnlig ved den overordentlig righoldige Samling af Kort og Planer, dels Gengivelser efter ældre haandtegnede og trykte Fremstillinger og dels Oversigtskort indtegnede paa Nutidens Kortgrundlag paa en saadan Maade, at man derigennem opnaar en fortrinlig Oversigt over den byplanmæssige Udvikling fra Renaissance og navnlig fra ca. 1650 til 1840.

Værkets ydre Form er forbilledlig; Papir og Tryk, Klichéfremstilling og hele Opsætningen vidner om megen Omhu og megen

Smag. Som videnskabelig Haandbog vil dette Værk faa megen Anvendelse. Det vil tillige blive af stor Betydning for Undervisning og Folkeoplysning, fordi det gennem hele sin kortfattede og klare Form og navnlig, fordi Illustrationsmaterialet er saa vel gennemtænkt og vel udført, vil afgive værdifuldt Stof for enhver Kundskabsmeddelelse om, hvorledes Danmarks Hovedstad er blevet til.

Niels Nielsen.

Københavns gamle Bydel. Bebyggelse, Befolkning, Erhverv, Trafik. 48 S., 23×30 cm., 46 Planer og Kort.

I de fleste Storbyer har man en Citydannelse, d.v.s. en Koncentration af visse bygeografiske Elementer indenfor et i Reglen vel afgrænset Omraade. I gamle Byer sker Citydannelsen ofte i den gamle Bymidte, og København udgør i saa Henseende et typisk Eksempel, idet det middelalderlige Byomraade i vore Dage er Centrum for en lang Række væsentlige Funktioner i Storstadens Erhvervsliv.

Den her foreliggende Undersøgelse tilsigter i Tekst, Kort og Billeder at give en Oversigt over Strukturen af denne Bydel i Aarene omkring 1940, og over den forudgaaende Udvikling.

Den bosiddende Befolkning er i Aarene 1880—1945 aftaget fra 55.427 til 13.466 og paa en saadan Maade, at den rene Beboelse nu er knyttet til de i bolig-mæssig Henseende daarligste Kvarterer. Dette hænger sammen med, at Bydelen i væsentlig Grad er blevet erobret af Handel, visse Industrier, Administration, kulturelle Virksomheder, Forlystelsesanlæg m. m.

De mange Planer og Kort illustrerer paa fortrinlig Vis Citydannelsen i København, og det er en Glæde at fordybe sig i den Rigdom af Stof, som findes nedfældet i alle Dele af Værket. Det er vanskeligt at fremhæve nogen enkelt Afdeling, men rent umiddelbart vil man nok med særligt Udbytte beskæftige sig med de store Kort i Maalestokken 1:2000.

Set fra et geografisk Synspunkt er den efterhaanden lange Række af statelige Publikationer fra Stadsingeniørens Direktorat noget meget betydningsfuldt, idet man uden Overdrivelse kan sige, at Danmark og specielt København med denne Serie har placeret sig overmaade smukt i den bygeografiske Forskning. Men samtidig udløser Gennemgangen af disse Værker nye Spørgsmaal, delvis af langt mere vidtrækkende Karakter, og man maa derfor tillige udtale Haabet om, at det her udførte Arbejde maa virke som et Incitament til videre Forskning.